

Nicolae Iorga

– un adevărat fenomen

IULIA IORDĂCHESCU, filolog

În volumul *Din luminile veacului*, criticul și istoricul literar Edgar Papu menționa că Nicolae Iorga este cel care a scris poate cel mai mult de când există scrisul omenesc la toate popoarele lumii, fiind acel exemplu unic de realizare în care un spirit românesc atinge ultimele limite posibile ale excedării umane. Conform aprecierilor făcute de acad. Dan Berindei, Nicolae Iorga (1871-1940) este autorul a cca 25.000 de articole și a peste 1250 de cărți!

La vârsta de 6 ani era deja un bun cunoscător al cronicilor Moldovei, al fabulelor francezului Florian, al *Orientalilor* lui Victor Hugo. A citit sute de volume, pe care și le rezuma schematic într-un carnetel. O carte de 300 de pagini o citea în două ore. Având o memorie excepțională, știa întreg conținutul ei chiar și după 40 de ani.

*În cetatea dreptății tale poți fi ucis;
învins însă, nu.*

Nicolae Iorga

La 17 ani, Nicolae Iorga se înscrie la Facultatea de Litere a Universității din Iași, susținând toate examenele într-un singur an – caz unic în viața universitară românească.

Între 1891-1893 studiază la Paris, Roma, Berlin, Leipzig, Dresda. Este admis la două teze de doctorat (Franța, Germania). Revine în țară cu două doctorate la numai 21 de ani.

Savant, profesor universitar, cercetător, avea vaste cunoștințe în numeroase domenii care au uimit cercurile literare și istorice. Era de o inteligență sclipitoare. Stăpâna la perfecție 18 limbi străine. Marele savant român era invitat să țină prelegeri și comunicări la diverse universități, academii și congrese internaționale.

Conferirea titlului de doctor honoris causa de către Universitățile din Oxford, Paris, Roma, Gene-

va, Praga, Varșovia, Viena, Strasbourg, Bruxelles, Stockholm, Cernăuți, Cluj, București ș.a. și alegerea sa ca membru al mai multor academii europene și americane îndreptățesc pe deplin aprecierea biografului său, Barbu Teodorescu, care l-a calificat drept *academicianul tuturor academiilor și doctor al tuturor universităților*.

De numele lui Nicolae Iorga ține înființarea primei Biblioteci Populare la Iași, a Universității Populare de Istorie de la Vălenii de Munte, a școlilor române de la Paris și Roma, a „Casei Române” de la Veneția.

În 1907 este ales deputat de Iași. Peste 3 ani înființează Partidul Național Democrat.

În ședința Parlamentului din 9 decembrie 1916, referitoare la intrarea României în Primul Război Mondial, Nicolae Iorga, în discursul rostit, declara cu bărbăție în fața parlamentarilor: *Această națiune nu poate să piară, chiar dacă am fi cea mai ticăloasă dintre generațiuni, căci cu noi sunt 20 de generațiuni aici sub pământ, care ne vor susține.*

A fost reales deputat de București, Președinte al Primei Adunări a Deputaților din România reîntregită, Președinte al Consiliului de Miniștri, ministru secretar de stat. A desfășurat o intensă campanie împotriva războiului, a Gărzii de Fier. Ca răspuns la ultimatumul URSS, la Consiliul de Coroană din 27 iunie 1940, Nicolae Iorga s-a opus vehement cedării Basarabiei și nordului Bucovinei, pronunțându-se pentru *apărarea teritoriului și onoarei României întregite*. Intensa-i activitate politică este reflectată în volumul *Discursuri parlamentare*.

Încă din iunie 1940 Nicolae Iorga se retrăsese la Vălenii de Munte. Lucra la un mare proiect de sinteză – *Istoriologia umană*. Prevestindu-și parcă sfârșitul, scrie următoarele versuri: *Au fost tăind un brad bătrân, / Fiindcă făcea prea multă umbră...*

La 27 noiembrie a fost asasinat de către legionari, în pădurea de la Strejnic, jud. Prahova.

Parafrazându-l pe marele savant, afirmăm și noi că *în cetatea dreptății sale a fost ucis, învins însă, nu.*

